

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол №/ дата): 2/06.03.2020

Приета от КС (протокол №/ дата): 6/24.02.2020

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Христина
Благойчева)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ПАРИ И ПАРИЧЕН МЕНИДЖМЪНТ”;

ЗА СПЕЦ: „Социална сигурност и застраховане“; ОКС „Бакалавър“;

- редовно обучение;

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ	ОБЩО (часове)	СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ т. ч.:		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	105	-

Изготвили програмата:

1. ....
(проф. д-р Стефан Вачков)

2. ....
(гл. ас. д-р Атанас Камелров)

Ръководител катедра: .....
„Финанси“ (проф. д-р Стефан Вачков)

І. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Пари и паричен мениджмънт” формира знания относно: същността и идентификацията на съвременните пари, ролята на паричната система в съвременната икономика и институционалните характеристики на централните банки като носители на паричния мениджмънт. Обучението по дисциплината поставя основен акцент върху монетарния мениджмънт – цели, стратегия, ползван инструментариум и постигнати резултати. Освен че формира теоретични познания, дисциплината „Пари и паричен мениджмънт” развива аналитични умения у студентите по отношение оценяването на предприеманите мерки и действия на централните банки в сферата на паричния мениджмънт и тяхното влияние върху водещите икономически променливи, финансовите пазари и дейността на предприятията от финансовия сектор, в това число частните пенсионни фондове и застрахователните компании. Поставя се специален акцент на влиянието на инфлационните процеси и на лихвените равнища върху решенията на мениджмънта на застрахователните институции и пенсионните фондове, както и върху управлението на тяхната парична наличност. Придобитите знания и умения дават базисна ориентация за функционирането на финансовата система и могат да бъдат надграждани в други специални дисциплини.

ІІ. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1. СЪЩНОСТ И КОНЦЕПТУАЛНИ ОСНОВИ НА СЪВРЕМЕННИТЕ ПАРИ		5	3	
1.1.	За произхода и еволюцията на парите			
1.2.	Функции на парите и дефиниране на парите			
1.3.	Видове пари – характеристика и особености на емисията им			
1.4.	Измерване на количеството на парите – основни принципи и особености в практиката на България и ЕС			
1.5.	Третиране на паричните средства на социалноосигурителните фондове, застрахователните и пенсионните институции			
2. ПАРИЧНА СИСТЕМА		5	3	
2.1.	Същност и ключови понятия			
2.2.	Елементи на паричната система. Изисквания към паричната система			
2.3.	Видове парични стандарти – ключови характеристики			
2.4.	Паричен режим на валутен борд и дискреционна централна банка			
2.5.	Влияние на паричния режим върху застрахователните компании и пенсионните фондове			
3. СЪЗДАВАНЕ НА ПАРИ ОТ МОНЕТАРНИТЕ ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ		4	3	
3.1.	Дефиниране и ключови понятия			
3.2.	Създаване на резервните пари и резервно уравнение			
3.3.	Анализ на ликвидното състояние – особености в еврозоната			
3.4.	Депозитно-кредитна и парична мултипликация			

4. ЦЕНТРАЛНА БАНКА		5	3	
4.1.	Произход на централните банки – ключови концепции			
4.2.	Функции на централните банки – характеристика и възможности за класификация			
4.3.	За статута и независимостта на централните банки			
4.4.	Българската народна банка – създаване и историческо развитие			
4.5.	ЕЦБ и ЕСЦБ – правен статут, организация и управление			
5. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВНИ НА ПАРИЧНИЯ МЕНИДЖМЪНТ		5	3	
5.1.	Пари и икономическа активност – теоретично наследство и насоки на монетарната политика			
5.2.	Развитие на моделите за търсене на пари			
5.3.	Еластичност и стабилност на търсенето на пари – значение за паричния мениджмънт			
5.4.	Равновесие на пазара на пари и равнището на лихвените проценти			
5.5.	Срочна структура на лихвените проценти и влияние върху финансовите решения на застрахователните и пенсионните институции			
5.6.	Паричен трансмисионен механизъм			
6. ФОРМУЛИРАНЕ НА ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА		4	3	
6.1.	Същност и значение на паричната политика			
6.2.	Паричен мениджмънт на основата на правила или дискреция			
6.3.	Ключови инстанции за формулиране на паричната политика			
6.4.	За целите на паричната политика – алтернативи и избор			
6.5.	Стратегия на паричната политика			
6.6.	Граници между паричната, фискалната и валутната политика			
7. ПАРИЧЕН МЕНИДЖМЪНТ И ИНФЛАЦИЯ		4	3	
7.1.	Покупателна сила на парите и представа за ценова стабилност			
7.2.	Инфлация – същност, причини, видове			
7.3.	Социално-икономически последици от инфлацията			
7.4.	Влияние на инфлацията върху застрахователните институции и пенсионните фондове			
7.4.	Инфлационно целеполагане – същност и прилагане			
7.5.	Критики към инфлационното целеполагане			
8. ИНСТРУМЕНТАРИУМ НА ПАРИЧНИЯ МЕНИДЖМЪНТ		4	3	
8.1.	Избор на инструментални променливи и значение на лихвените проценти			
8.2.	Операции на открития пазар – отличителни характеристики, класификация и механизъм на действие			
8.3.	Политика по рефинансиране (дисконтна политика) – същност, особености и механизъм на действие			
8.4.	Минимални задължителни резерви – същност, значение и механизъм на действие			
8.5.	Прилагане на административни механизми в паричния мениджмънт			
8.6.	Централната банка като кредитор от последна инстанция – между паричния мениджмънт и финансовата стабилност			

9. ПАРИЧНА ПОЛИТИКА НА ЕВРОСИСТЕМАТА		4	3	
9.1.	Мандат и особености при формулиране на паричната политика в еврозоната			
9.2.	Стратегия на паричната политика на Евросистемата			
9.3.	Инструменти на паричната политика на Евросистемата – дизайн и приложение. Стандартна рамка и извънредни мерки			
9.4.	Рамка за спешна ликвидна подкрепа в Евросистемата			
9.5.	Резултати от паричната политика на Евросистемата			
10. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА БНБ В УСЛОВИЯТА НА ПАРИЧЕН СЪВЕТ		5	3	
10.1.	Статут и организация на БНБ в условията на паричен съвет			
10.2.	Особености на режима на валутен борд в България			
10.3.	Създаване на резервни пари от БНБ и резервно уравнение			
10.4.	Възможности за регулиране на паричното предлагане от БНБ			
10.5.	Ефекти от валутния борд върху водещите икономически променливи			
10.6.	Перспективи за въвеждане на еврото в България и последствия за застрахователния и пенсионноосигурителния бизнес			
Общо:		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Контролен тест	1	30
1.2.	Отговор на дискусийни въпроси	1	25
Общо за семестриален контрол:		2	55
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (комбиниран тест от затворени и отворени въпроси)	1	50
Общо за сесиен контрол:		1	50
Общо за всички форми на контрол:		3	105

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Камеларов, А. Теория на парите (курс лекции). Варна, Е-Литера Софт, 2017.
2. Fandl, M. Monetary and Financial Policy in the Euro Area. Cham, Springer International Publishing AG, 2018.
3. Walsh, C. Monetary Theory and Policy (fourth edition). Cambridge, The MIT Press, 2017.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Камеларов, А. Свободата на централната банка – между илюзии и власт. В: Финансови измерения на икономическата свобода (сборник студии), ред. Ст. Вачков, Варна, Стено, 2009.
2. Младенов, М. Пари, банки, кредит. Изд. „Тракия М“, С., 2015.
3. Неновски, Н. Паричният ред. Критика на теорията на парите. Сиела, С., 2007.

4. Padoa-Schioppa, T. Styles of Monetary Management. In: Towards More Effective Monetary Policy, London, Palgrave Macmillan, 1997.
5. Guideline (EU) 2015/510 of the ECB of 19 December 2014 on the implementation of the Eurosystem monetary policy framework. ECB/2014/60, OJ L 91, 2.4.2015, <https://www.ecb.europa.eu>.
6. ECB. The Implementation Of Monetary Policy In The Euro Area. ECB, <https://www.ecb.europa.eu>, 2011.
7. Mishkin, Fr. The economics of money, banking, and financial markets (Eleventh edition). Boston et.al., Pearson, 2016.

НОРМАТИВНА УРЕДБА

1. Закон за Българската народна банка. Обн. ДВ, бр. 46, 10.06.1997.
2. Наредба № 6 за кредитиране на банките в левове срещу обезпечение. Обн., ДВ, бр. 28, 1998 г.
3. Наредба № 21 за задължителните минимални резерви, които банките поддържат при Българската народна банка. Обн., ДВ, бр. 28, 1998 г.